

ЗВІТ

про дослідження системи підготовки здобувачів
вищої освіти за освітнім ступенем магістра
за спеціальністю 281 «Публічне управління та
адміністрування» галузі знань 28 «Публічне
управління та адміністрування» у 2021–2023 роках

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

Зміст

Перелік умовних позначень.....	3
Про дослідження.....	4
Мета та завдання дослідження, джерела отримання інформації.....	5
Вступ.....	6
I. Мережа закладів вищої освіти, що здійснювали освітню діяльність з підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».....	8
II. Зарахування вступників для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» до закладів вищої освіти.....	9
III. Відрахування здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» із закладів вищої освіти	12
IV. Випуск здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» із закладів вищої освіти	14
V. Результати складання ЄДКІ у 2023 році.....	16
VI. Вартість підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб.....	19
VII. Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»	21
Висновки.....	24

Перелік умовних позначень:

НАДС – Національне агентство України з питань державної служби

МОН – Міністерство освіти і науки України

ДУ «НМУ ВФПО» – Державна установа «Науково-методичний центр вищої та фахової передвищої освіти»

ДП «ІЦ» – Державне підприємство «Інформаційно-іміджевий центр»

ЄДЕБО – Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄДКІ – Єдиний державний кваліфікаційний іспит

Стандарт – Стандарт вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 04 серпня 2020 року № 1001

Про дослідження

Відповідно до Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500, НАДС організовує та координує підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» задля забезпечення і реалізації державної політики у сфері державної служби.

У рамках повноважень НАДС періодично проводить дослідження стану системи підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» на основі розроблених відповідних індикаторів розвитку системи.

У січні 2024 року з метою проведення моніторингу стану системи підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» у 2021–2023 роках закладам вищої освіти направлено лист НАДС від 12 січня 2024 року № 602/08.02-24 про надання інформації щодо здійснення ними відповідної освітньої діяльності.

За даними ЄДЕБО станом на 31 грудня 2023 року 120 закладів вищої освіти мали освітні програми зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», 12 з яких припинили функціонування або у процесі припинення. Водночас наявні здобувачі вищої освіти були у 106 закладах освіти.

Під час дослідження системи підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» збір та узагальнення даних здійснювався на основі інформації, поданої 100 закладами вищої освіти всіх форм власності, що взяли участь у дослідженні. Тому результати моніторингу є достатньо репрезентативними.

У цьому звіті представлено дані, отримані шляхом кількісних та якісних методів збору інформації, зокрема направлення закладам вищої освіти відповідних форм подання інформації, аналіз статистичних даних та інформації з ЄДЕБО та ДУ «НМУ ВФПО».

Мета та завдання дослідження, джерела отримання інформації

Мета дослідження: здійснити аналіз системи підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» у 2021–2023 роках (відповідно до Положення про Національне агентство України з питань державної служби, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01 жовтня 2014 року № 500, НАДС організовує та координує підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»).

Завдання дослідження:

1. Визначити фактичну кількість закладів вищої освіти, які мали освітні програми зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»; встановити кількість закладів вищої освіти, які здійснювали підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» у 2021–2023 роках; з'ясувати їх розподіл за формами власності та територіальним розташуванням.

2. Визначити кількість осіб, які були зараховані до закладів вищої освіти різних форм власності для здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів державного бюджету, фізичних та юридичних осіб.

3. Визначити вартість підготовки магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за очною та заочною формами здобуття освіти за рахунок коштів фізичних і юридичних осіб.

4. Визначити кількість магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», підготовлених у закладах вищої освіти різних форм власності за рахунок коштів державного бюджету та інших джерел фінансування.

5. Проаналізувати результати складання ЄДКІ у 2023 році здобувачами вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Джерела отримання інформації: постанови Кабінету Міністрів України, ЄДЕБО, статистична інформація, подана закладами вищої освіти до НАДС, статистична інформація ДУ «НМЦ ВФПО», офіційні вебсайти закладів вищої освіти та інші джерела.

ВСТУП

Повномасштабне російське вторгнення, європейська інтеграція, післявоєнне відновлення країни – це ті завдання та виклики для системи державного управління, що вже сьогодні визначають майбутні сценарії розвитку країни, обумовлюють необхідність забезпечення постійного розвитку форм і методів управлінської діяльності, побудову ефективної моделі співпраці держави і суспільства, а також зміну акцентів на першочергове забезпечення освітніх потреб та інституційної стійкості державних органів та органів місцевого самоврядування. У цьому контексті зростає роль та значення підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування», адже для успішної реалізації завдань щодо підвищення якості та ефективності державного управління важливе значення має формування корпусу висококваліфікованих фахівців, які володіють сучасними знаннями і здатні застосовувати їх у практичній діяльності, вміють швидко, ефективно та нестандартно діяти в умовах невизначеності та критичних ситуацій, ухвалювати ефективні управлінські рішення та готові брати на себе відповідальність за їх реалізацію.

Відповідно до Стандарту ціллю навчання магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» є підготовка фахівців з публічного управління та адміністрування, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування. Об'єктом вивчення в магістратурі за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» є принципи і закономірності функціонування системи публічного управління та адміністрування як сукупності інститутів державного управління, місцевого самоврядування, громадянського суспільства відповідно до покладених на них функцій і повноважень; відносини, явища, процеси, моделі та механізми, що характеризують прояви публічного управління та адміністрування на вищому, центральному, регіональному та місцевому рівнях. Зазначене дозволяє сформулювати у магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» комплексне розуміння необхідних реформ, оцінку їх переваг та ефективності, розвивати стратегічне бачення можливостей і викликів від їх впровадження, усвідомлення загальнодержавного значення новацій, які впроваджуються в усіх сферах публічного управління та адміністрування.

Логічним продовженням нововведень у сфері забезпечення якості вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» є запровадження ЄДКІ – стандартизованого інструменту моніторингу якості підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», який дозволить об'єктивно оцінити як результати навчання здобувачів освіти, так і результати освітньої діяльності закладів вищої освіти.

Постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 354 «Про затвердження переліку спеціальностей, за якими проводиться єдиний державний кваліфікаційний іспит для здобуття ступеня магістра» було визначено, що особи, які здобувають ступінь магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», мають проходити атестацію у формі ЄДКІ, організація якого покладається на НАДС і МОН. Зауважимо, що 2021 році проводився апробаційний

ЄДКІ. У 2022 році випускники закладів вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» проходили атестацію у формі, визначеній закладами вищої освіти, в яких вони здобували освіту.

Вперше у 2023 році було проведено ЄДКІ зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм здобуття освіти, освітня програма яких завершується у 2023–2024 навчальному році. Підстави проведення ЄДКІ за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» визначено постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497 «Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту».

I. Мережа закладів вищої освіти, що здійснювали освітню діяльність з підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

Станом на 31 грудня 2023 року в Україні 120 закладів вищої освіти мали освітні програми зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», 12 з яких припинили функціонування або у процесі припинення¹. Водночас у 2021–2023 роках підготовку магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» здійснювали 106 закладів вищої освіти.

У 2021–2023 роках 13 закладів вищої освіти вперше здійснили набір здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», зокрема: у 2021 році – Київський національний університет будівництва і архітектури, Луцький національний технічний університет та Університет Григорія Сковороди в Переяславі; у 2022 році – Академія праці, соціальних відносин і туризму, Український державний університет імені Михайла Драгоманова (до серпня 2022 Національний педагогічний університет ім. М. П. Драгоманова), Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Український державний університет науки і технологій, Житомирський державний університет імені Івана Франка, Заклад вищої освіти «Університет Короля Данила», Національний лісотехнічний університет України та навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти «Кам'янець-Подільський державний інститут», у 2023 році – Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника та Донецький державний університет внутрішніх справ.

У досліджуваній період підготовку магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» здійснювали заклади вищої освіти державної, комунальної та приватної форм власності, серед них заклади вищої освіти аграрного, медичного, педагогічного, транспортного, технічного, культурного, машинобудівного, лісотехнічного, юридичного та ін. профілю. Зі 100² закладів вищої освіти, що проводили навчання за освітньо-професійними програмами підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», 85 (85 %) перебували у державній власності, 11 (11 %) – у приватній, чотири заклади вищої освіти (4 %) – Дніпровська академія неперервної освіти, Вінницька академія неперервної освіти, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова та Київський університет імені Бориса Грінченка – у комунальній власності (рис. 1).

Сталість останніми роками тенденції популярності спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» серед здобувачів вищої освіти сприяє розвитку мережі закладів вищої освіти, які пропонують відповідні освітні послуги. Спостерігається тенденція до отримання ліцензії на провадження освітньої діяльності з підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» закладами вищої освіти приватної форми власності. Однак, незважаючи на розвиток ринку освітніх послуг, кількість суб'єктів надання освітніх послуг недержавної форми власності залишається все ще невисокою.

¹ЄДЕБО. URL : <https://registry.edbo.gov.ua/search/>.

² Заклади вищої освіти всіх форм власності, що взяли участь у дослідженні.

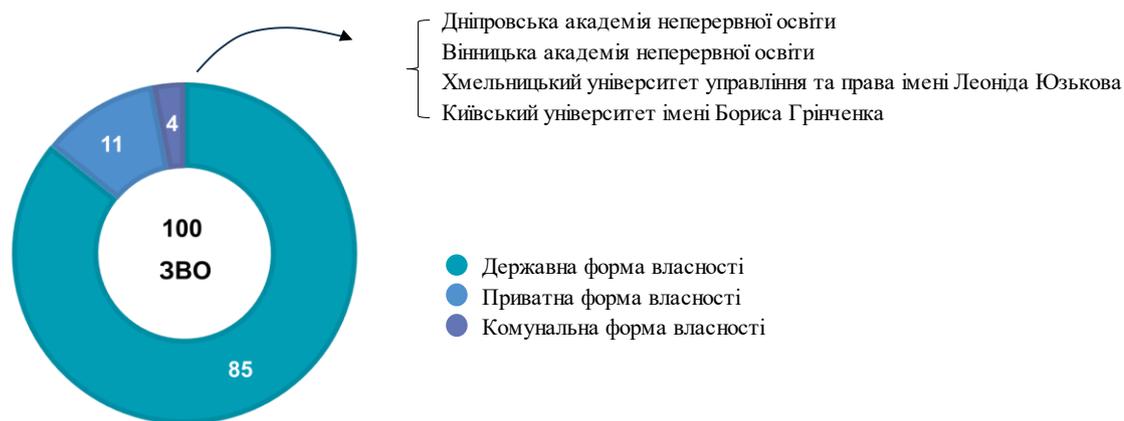

Рис. 1. Розподіл закладів вищої освіти, що здійснювали підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у 2021–2023 роках, за формами власності

У 2021–2023 роках 85 закладів вищої освіти проводили навчання здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за очною та заочною формами здобуття освіти, 3 заклади вищої освіти – лише за очною, а 12 – лише за заочною формою. Можливість здобути вищу освіту за вечірньою формою³ пропонував 1 заклад вищої освіти (Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького).

II. Зарахування вступників для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» до закладів вищої освіти

Упродовж 2021–2023 років до закладів вищої освіти для здобуття вищої освіти за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок різних джерел фінансування було зараховано 15 585 осіб: у 2021 році – 4 526 осіб, у 2022 році – 5 612 осіб, у 2023 році – 5 447 осіб. Зокрема на навчання за цією спеціальністю за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб у 2021 році зараховано 3 843 особи (85% вступників), у 2022 році – 4 980 осіб (88,7%) та у 2023 році – 4 564 особи (83,8%). Співвідношення кількості осіб, які вступили до закладів вищої освіти на навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб, по відношенню до осіб, які зараховані для здобуття вищої освіти за рахунок коштів державного бюджету, залишалось майже незмінним протягом трьох досліджуваних років. Розподіл вступників за формами здобуття освіти та джерелами фінансування представлено на рис. 2.

³В матеріалах дослідження інформацію щодо здобувачів освіти за вечірньою формою включено до «очної форми навчання», а щодо здобувачів за дистанційною формою до «заочної форми навчання».

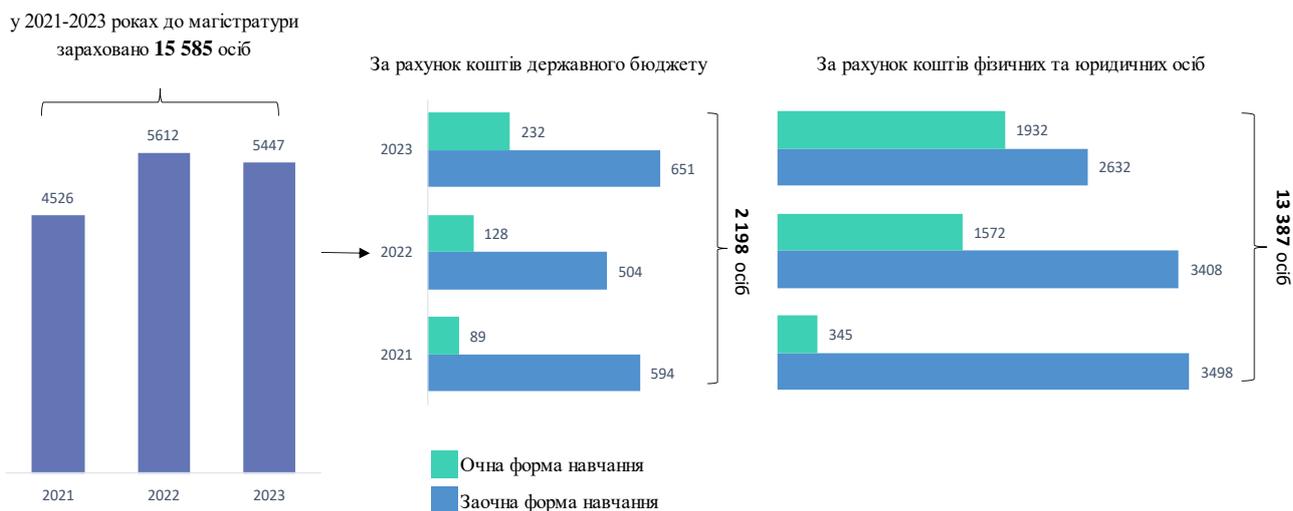

Рис. 2. Розподіл вступників до закладів вищої освіти для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за формами здобуття освіти та джерелами фінансування 2021–2023 роках, осіб

За результатами дослідження встановлено, що вступники до закладів вищої освіти для здобуття вищої освіти за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» надавали перевагу заочній формі здобуття освіти як за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб, так і за рахунок коштів державного бюджету, але щороку спостерігається збільшення вступників на очну форму здобуття освіти.

У досліджуваному періоді для здобуття вищої освіти за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок усіх джерел фінансування найбільше осіб зараховано до Національного університету «Одеська політехніка» – 1 200 осіб, Київського національного університету імені Тараса Шевченка – 913 осіб, Національного університету «Львівська політехніка» – 757 осіб, Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна – 683 особи, ПАТ «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» – 675 осіб (рис. 3).

Найменше здобувачів вищої освіти за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» упродовж 2021–2023 років зараховано на навчання до Одеського державного екологічного університету – 7 осіб (за рахунок коштів державного бюджету 3 особи на очну форму навчання та за рахунок коштів фізичних осіб 4 особи на очну та заочну форми навчання).

У 2021–2023 роках із 100 закладів вищої освіти лише до Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця не було зараховано жодної особи для здобуття вищої освіти за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб (для здобуття вищої освіти за рахунок коштів державного бюджету до закладу вищої освіти зараховано 59 осіб.)

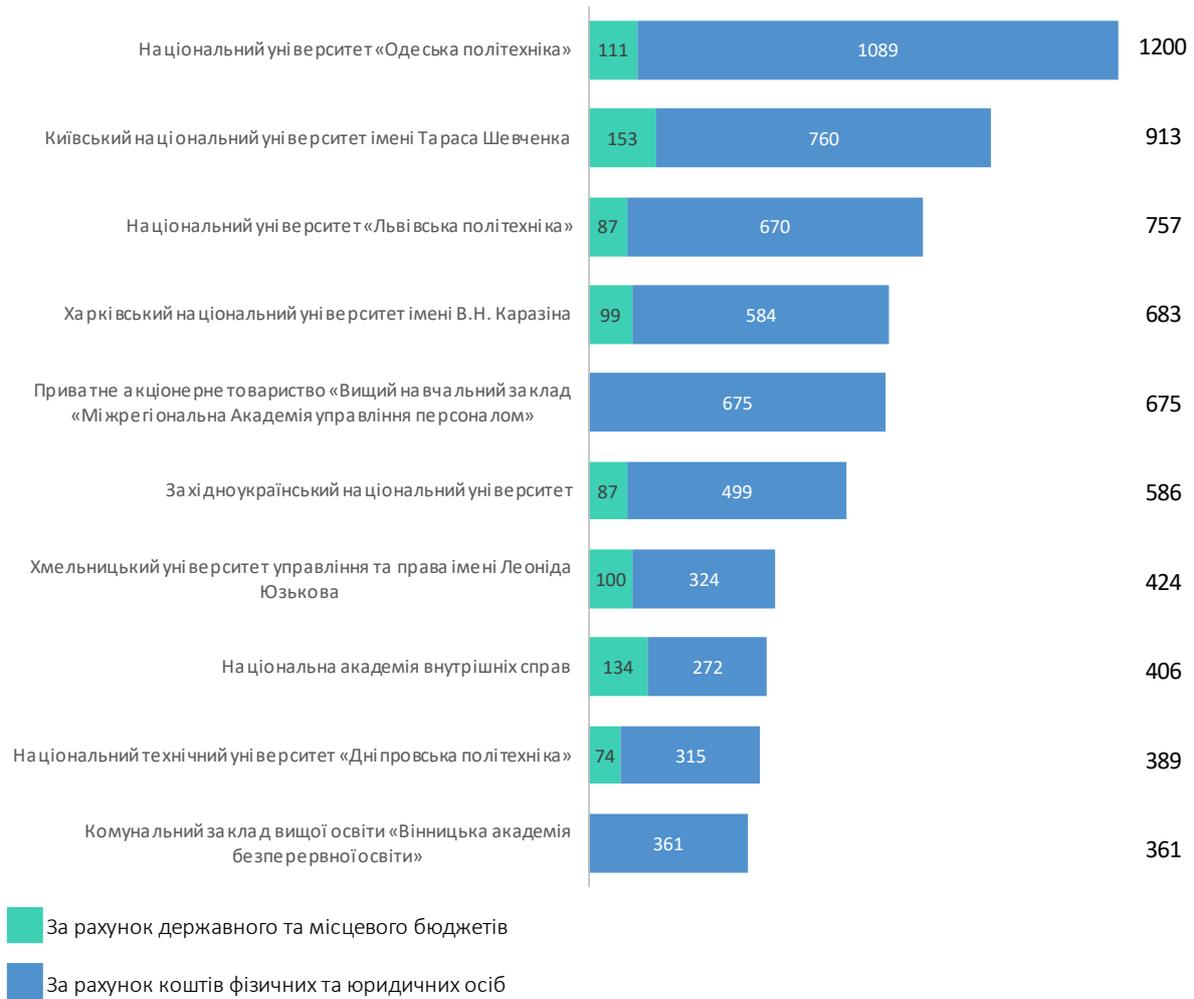

Рис. 3. Заклади вищої освіти, до яких зараховано найбільшу кількість здобувачів вищої освіти за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок усіх джерел фінансування у 2021–2023 роках, осіб

Аналіз співвідношення кількості вступників у розрізі форм власності закладів вищої освіти показав, що у 2021–2023 роках до закладів вищої освіти державної форми власності було зараховано 86,2% вступників від загальної кількості зарахованих для здобуття вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», 7,9% – до закладів вищої освіти приватної форми власності та 5,9% – до закладів вищої освіти комунальної форми власності (рис. 4).

При цьому у 2021 році до закладів вищої освіти державної форми власності зараховано 85,7% осіб від загальної кількості осіб, які вступили для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», у 2022 році – 85,7% та у 2023 році – 97,2%. Частка осіб, які вступали на навчання за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за цією спеціальністю до закладів вищої освіти державної форми власності, в цілому була сталою.

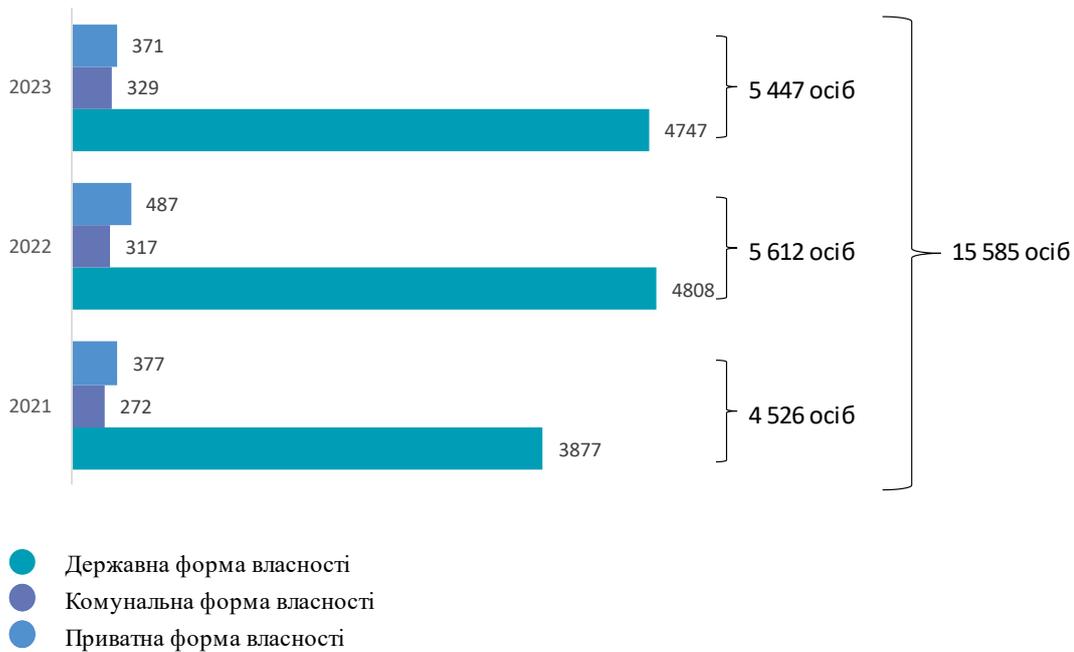

Рис. 4. Розподіл вступників до закладів вищої освіти для здобуття вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за формами власності закладів вищої освіти у 2021–2023 роках, осіб

Упродовж 2021–2023 років до закладів вищої освіти було подано 24 350 заяв щодо участі у конкурсному відборі для здобуття вищої освіти за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування». У 2021 році конкурс на місце склав 1,5 осіб, у 2022 році – 1,5 осіб, у 2023 році – 1,7 осіб. Первинним індикатором конкурентоспроможності освітніх програм був попит, задекларований вступниками на другий (магістерський) рівень вищої освіти.

III. Відрахування здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» із закладів вищої освіти

У 2021–2023 роках із закладів вищої освіти було відраховано 1 192 особи, які здобували освітній ступінь магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок всіх джерел фінансування (7,6% від загальної кількості осіб, зарахованих для здобуття освіти у цьому періоді). Зокрема у 2021 році відраховано 280 осіб, у 2022 році – 340 осіб та 572 особи у 2023 році (рис. 5). Кількість відрахованих здобувачів вищої освіти у 2023 році у порівнянні із 2021 роком збільшилась на 292 особи (104%).

Основними причинами відрахування здобувачів вищої освіти стали невиконання навчального плану, власне бажання здобувачів освіти, не проходження державної підсумкової атестації, припинення державної служби або служби в органах місцевого самоврядування (для здобувачів освіти за рахунок коштів державного бюджету), порушення умов контракту, перебування за кордоном (відсутність можливості приїхати на навчання).

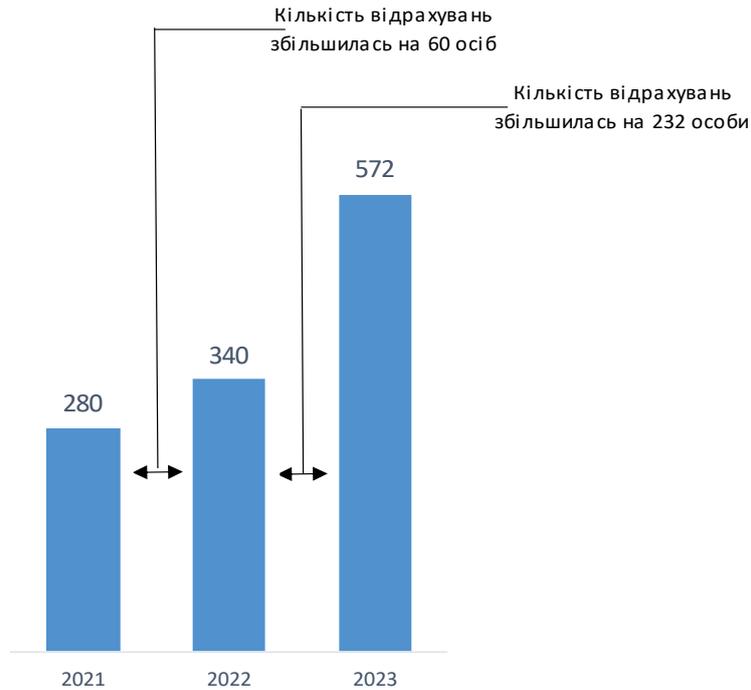

Рис. 5. Кількість здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», яких відраховано із закладів вищої освіти у 2021–2023 роках, осіб

За період, що досліджувався, найбільше здобувачів вищої освіти відраховано із Київського національного університету імені Тараса Шевченка – 85 осіб (9,3% від загальної кількості осіб, зарахованих для здобуття освіти до закладу вищої освіти), Національного університету «Одеська політехніка» – 82 (6,8%) та Національного університету «Львівська політехніка» – 79 осіб (10,4%).

Із 12 закладів вищої освіти (Київський університет імені Бориса Грінченка, Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Вінницький національний аграрний університет, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти» Дніпропетровської обласної ради, Житомирський державний університет імені Івана Франка, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Харківський національний медичний університет, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Донецький державний університет внутрішніх справ, Заклад вищої освіти «Подільський державний університет») за три роки не було відраховано жодного здобувача вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування», із 27 закладів вищої освіти за цей час відраховано менше ніж по 5 осіб.

IV. Випуск здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» із закладів вищої освіти⁴

Упродовж 2021–2023 років за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» закладами вищої освіти підготовлено 13 900 осіб, із них: 3 080 осіб – за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів та 10 820 осіб – за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб. У 2021 році частка осіб, які здобули вищу освіту за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, складала 36%, у 2022 та 2023 роках – частка осіб зменшилась до 14,1% та 11,8% відповідно. Частка осіб, які успішно завершили навчання за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб, упродовж 2021–2023 років зростала і складала 64%, 85,9% та 88,2% відповідно (рис. 6).

Випускники 2021, 2022, 2023 років навчались переважно за заочною формою здобуття освіти – 11 678 осіб (84%). У 2021 та 2022 роках спостерігалась тенденція до зростання частки випускників, які здобували вищу освіту за заочною формою навчання (86,4% та 88,1% відповідно), водночас у 2023 році відбулося стрімке зменшення випускників, які навчалися на заочній формі навчання (77,2%).

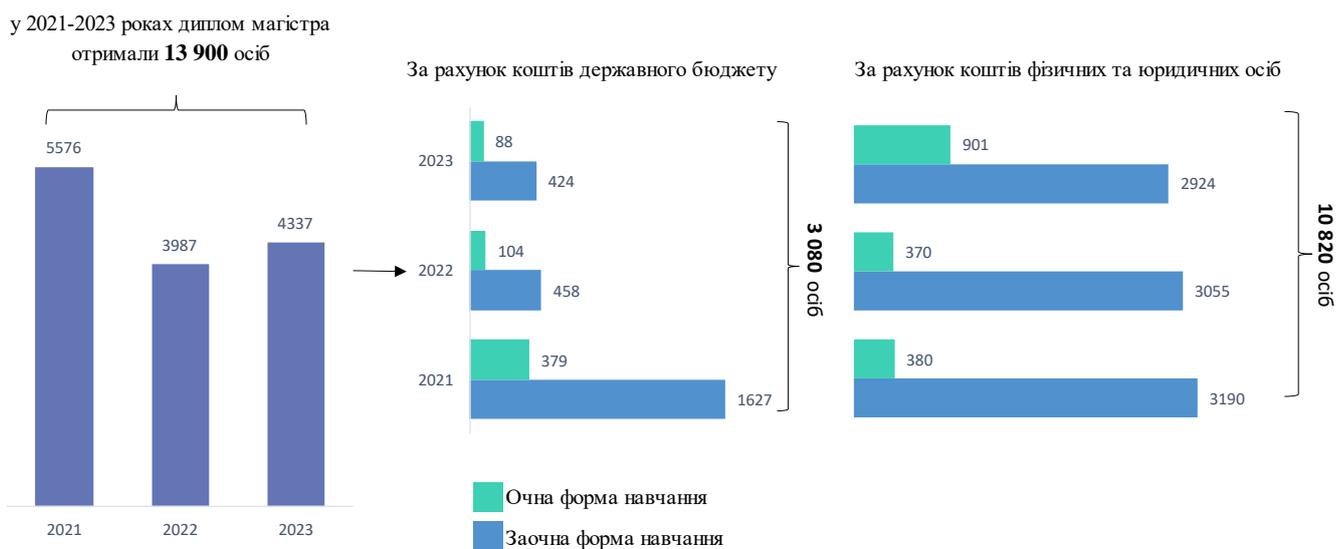

Рис. 6. Розподіл випускників закладів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за формою здобуття освіти та джерелами фінансування у 2021–2023 роках, осіб

Найбільшу кількість магістрів за цією спеціальністю підготовлено Київським національним університетом імені Тараса Шевченка (1 337 осіб), Національним університетом «Одеська політехніка» (1 138 осіб), Харківським національним університетом імені В. Н. Каразіна (862 особи), Національним технічним університетом «Дніпровська політехніка» (688 осіб), Західноукраїнським національним університетом (638 осіб) (рис. 7).

⁴У даному розділі інформація про осіб, яким була присвоєна у 2021–2023 роках кваліфікація магістр з публічного управління та адміністрування надана незалежно від року їх вступу до закладів вищої освіти.

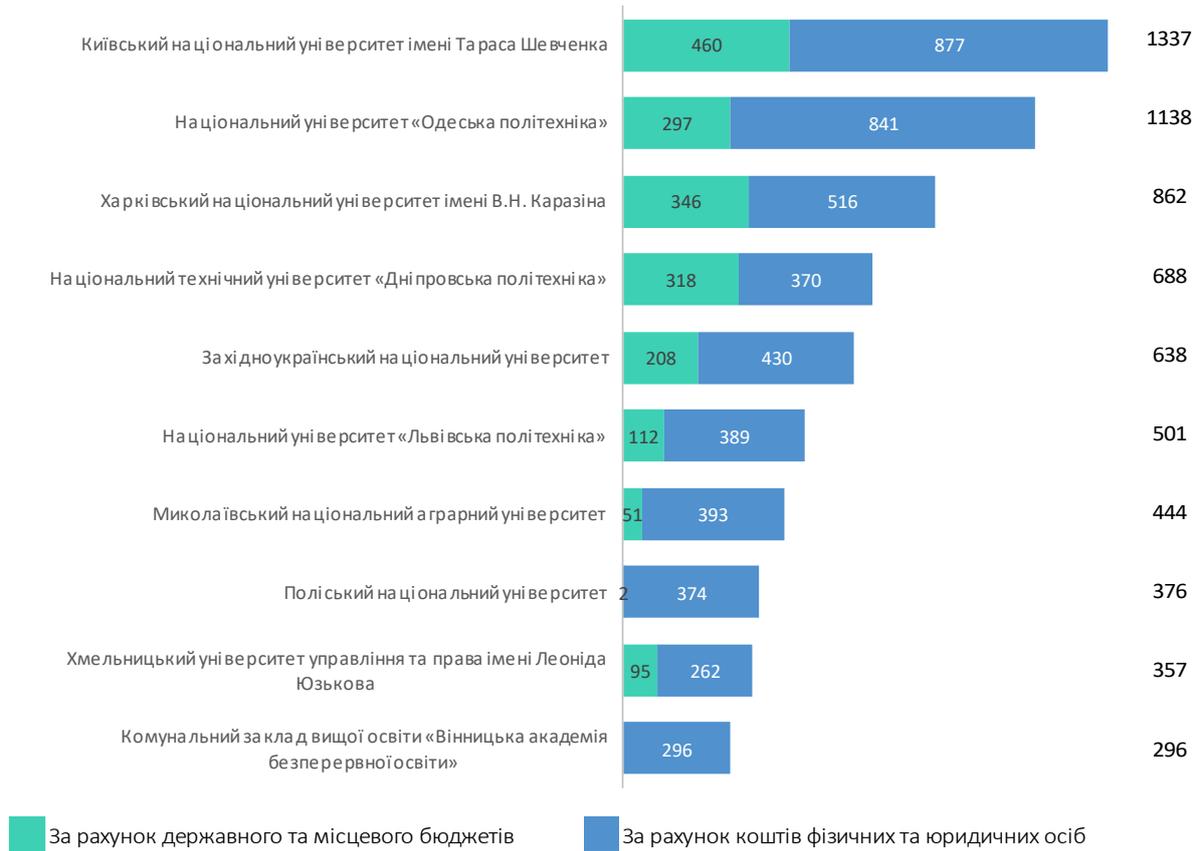

Рис. 7. Заклади вищої освіти з найбільшою кількістю випускників, що здобули освітній ступінь магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у 2021–2023 роках, осіб

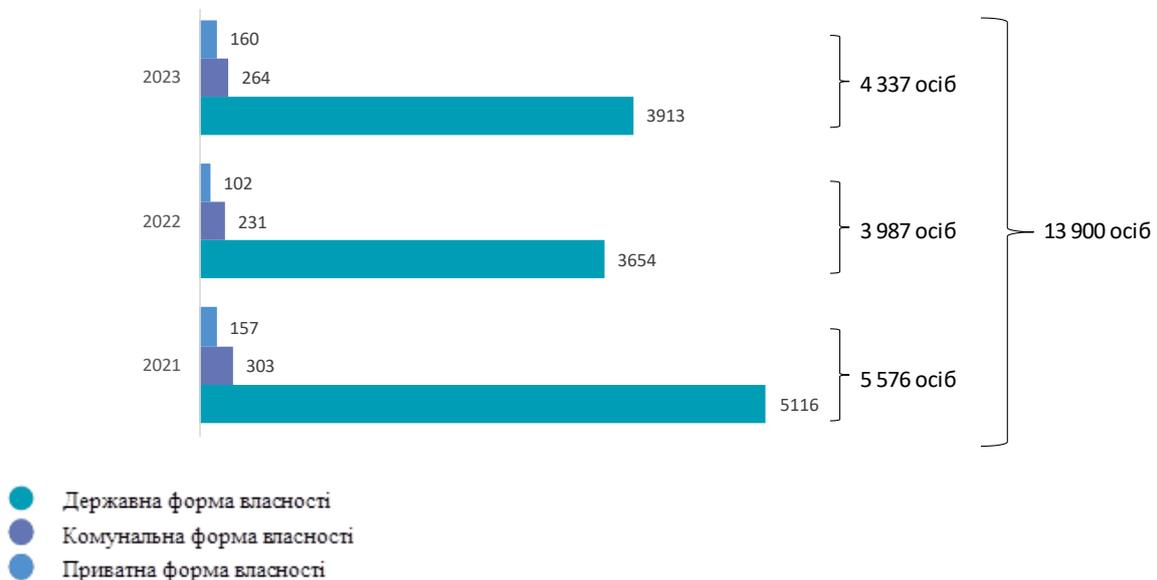

Рис. 8. Розподіл випускників закладів вищої освіти, що здобули освітній ступінь магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за формами власності закладу освіти у 2021–2023 роках, осіб

Найбільшу кількість магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок всіх джерел фінансування – 12 683 особи (91,3%) – підготовлено у закладах вищої освіти державної форми власності. Зкладами вищої освіти комунальної форми власності підготовлено 798 (5,7%) магістрів за

спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», закладами вищої освіти приватної форми власності – 419 осіб (3%) (рис. 8).

У досліджуваному періоді у 2 закладах вищої освіти випуск магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» щороку становив менш як 10 осіб (Державний вищий навчальний заклад «Донецький національний технічний університет», Одеський державний екологічний університет).

В Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова, Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника та Донецькому державному університеті внутрішніх справ не здійснювався випуск здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», оскільки станом на 31 грудня 2023 року ще тривала підготовка осіб, які вступили на навчання до зазначених закладів вищої освіти.

Цікавим є факт, що в Україні за період з 01 січня 2021 року по 31 грудня 2023 року було визнано через процедуру визнання іноземних документів про освіту (нострифікацію) 64 іноземних документів про освіту (у 2021 році – 26, у 2022 році – 11, у 2023 році – 28)⁵. Під час здійснення нострифікації документів про освіту встановлювалась рівноцінність ступенів, академічних і професійних прав за назвою іноземної освітньої програми найбільш наближеної до спеціальності «Публічне управління та адміністрування».

V. Результати складання ЄДКІ у 2023 році⁶

Організаційні засади проведення атестації здобувачів ступеня вищої освіти на другому (магістерському) рівні у формі ЄДКІ визначено постановою Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497 «Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту». Тестові завдання розроблено відповідно до програми ЄДКІ зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» на другому (магістерському) рівні вищої освіти, затвердженої спільним наказом Міністерства освіти і науки України та Національного агентства України з питань державної служби від 18 жовтня 2021 року № 1105/165-21.

Апробаційний ЄДКІ магістри другого року навчання за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» склали у 2021 році. Його учасниками стали 4 600 здобувачів ступеня вищої освіти на другому (магістерському) рівні (80 % від загальної кількості) зі 101 закладу вищої освіти.

Загальна кількість здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм здобуття освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», освітня програма яких завершувалася у 2023–2024 навчальному році складала 4 753 осіб.

⁵ Інформацію надано ДП «ІПЦ».

⁶У розділі використано звітну інформацію ДУ «НМЦ ВФПО» (результати складання ЄДКІ зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» у 2023 році). URL : <https://os5.mycloud.com/public/37ad432a-e217-4817-bd44-7b36ef7f08d1/file>.

У 2023 році ЄДКІ склали 4 390 здобувачів вищої освіти у 103 закладах вищої освіти, зокрема у 87 закладах вищої освіти державної форми власності, у 13 – приватної форми власності, у 3 – комунальної форми власності (рис. 9). Структура кількісної характеристики всіх здобувачів освіти за типологічними критеріями виглядає наступним чином: 1) за джерелами фінансування (за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб – 3 840 осіб, а за рахунок коштів державного бюджету – 550 осіб); 2) за формою навчання (денна – 1 387 осіб, заочна – 2 979 осіб, вечірня – 14 осіб, дистанційна – 10 осіб); 3) за ознакою статі (чоловіків – 2 590, жінок – 1 800).

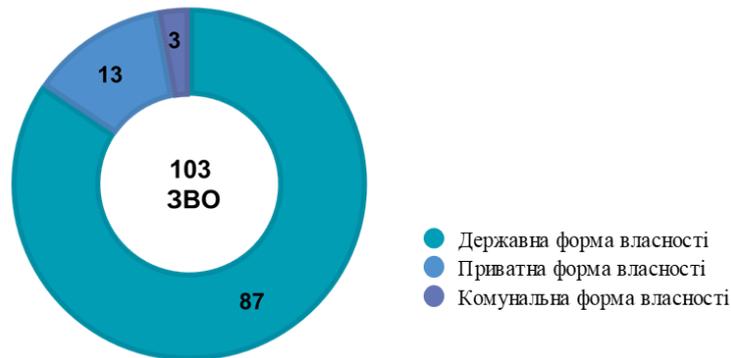

Рис. 9. Розподіл закладів вищої освіти, в яких здобувачі вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» склали ЄДКІ у 2023 році, за формами власності

За результатами ЄДКІ було проведено оцінювання тесту ЄДКІ та встановлено пороговий бал на рівні 46 правильних відповідей зі 143 тестових завдань. Середня кількість правильних відповідей за результатами складання ЄДКІ (по країні) – 66,02.

Здобувачам освіти, які не з'явилися на ЄДКІ або не успішно його склали, була надана можливість повторного складання на базі 4 закладів освіти в містах Одеса, Київ, Дніпро та Львів. У складанні ЄДКІ взяло участь 246 здобувачів вищої освіти з 72 закладів вищої освіти.

За результатами проведеного ЄДКІ не подолали пороговий бал та отримали результат «не склав» під час основної сесії 78 здобувачів вищої освіти з 39 закладів вищої освіти, що складає 1,77% від загальної кількості здобувачів, які з'явилися (авторизовані в системі) на ЄДКІ, а під час повторного складання – 18 здобувачів вищої освіти з 16 закладів вищої освіти, що складає 7,3% від загальної кількості здобувачів, які з'явилися (авторизовані в системі) повторно на ЄДКІ (рис. 10).

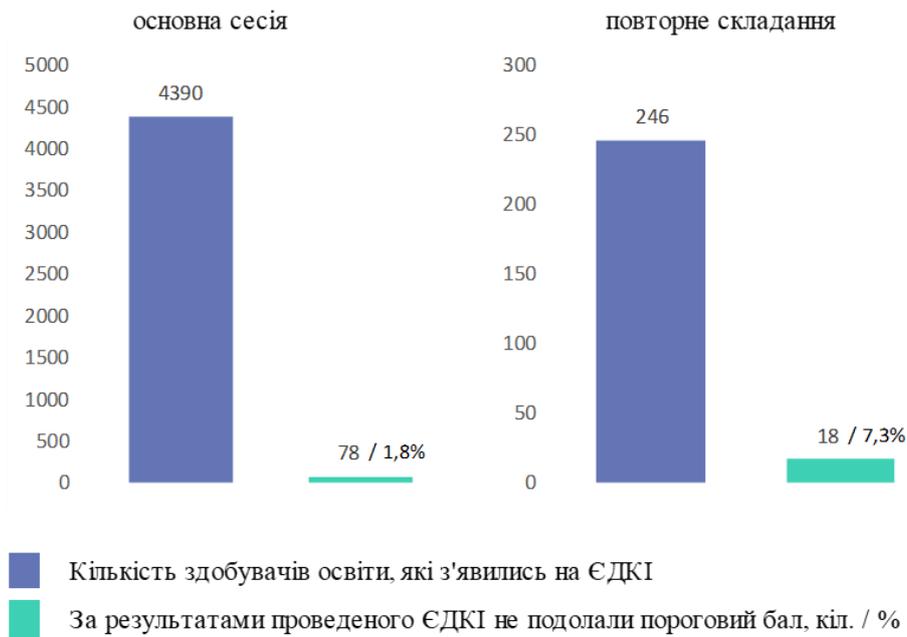

Рис. 10. Результати складання ЄДКІ у 2023 році

У п'ятірку лідерів за кількістю здобувачів вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», які склали ЄДКІ входять: Національний університет «Львівська політехніка» (292 особи); Київський національний університет імені Тараса Шевченка (280 осіб); Національний університет «Одеська політехніка» (269 осіб); Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» (202 особи); Західноукраїнський національний університет (178 осіб).

За інформацією, наданою закладами вищої освіти, що взяли участь у дослідженні, у 53 закладах вищої освіти 453 здобувачі вищої освіти набрали 90% і більше балів при проведенні ЄДКІ у 2023 році.

У п'ятірку лідерів за кількістю здобувачів вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», які набрали 90% і більше балів на ЄДКІ входять:

Київський національний університет імені Тараса Шевченка – 69 осіб, що складає 15% від загальної кількості здобувачів вищої освіти закладу, які склали ЄДКІ;

Національний університет «Одеська політехніка» – 51 особа (20%);

Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова – 27 осіб (20%);

Приватне акціонерне товариство «Вищий навчальний заклад «Міжрегіональна Академія управління персоналом» – 25 осіб (8%);

заклад вищої освіти «Український католицький університет» – 21 особа (36%).

У п'ятірку лідерів за відсотковим співвідношенням здобувачів вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», які набрали 90% і більше балів на ЄДКІ, до здобувачів вищої освіти ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», які склали ЄДКІ входять:

Національний університет «Києво-Могилянська академія» – 7 осіб (64%);

Запорізький національний університет – 19 осіб (40%);

Заклад вищої освіти «Український католицький університет» – 21 особа (36%);

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» – 10 осіб (29%);

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана – 11 осіб (24%).

VI. Вартість підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб

У рамках виконання завдань цього дослідження було проаналізовано вартість підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб⁷ у закладах вищої освіти, що здійснювали підготовку магістрів за цією спеціальністю у 2021–2023 роках.

Відповідно до частини 3 статті 78 Закону України «Про освіту» державні та комунальні заклади освіти мають право надавати платні освітні та інші послуги, перелік яких затверджує Кабінет Міністрів України. Засновники відповідних закладів освіти мають право затверджувати переліки платних освітніх та інших послуг, що не увійшли до переліку, затвердженого Кабінетом Міністрів України. У частині 12 цієї ж статті визначено, що заклади освіти мають право отримувати фінансування різних видів та з різних джерел, не заборонених законодавством.

Відповідно до пункту 2.1. Порядку надання платних освітніх послуг державними та комунальними навчальними закладами, затвердженого спільним наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства економіки України, Міністерства фінансів України від 23 липня 2010 року № 736/902/758, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 30 листопада 2010 року за № 1196/18491 (далі – Порядок), встановлення вартості платної освітньої послуги здійснюється на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням.

Дія цього Порядку поширюється на заклади освіти, що належать до державної і комунальної форм власності, у частині надання освітніх послуг відповідно до пункту 1 Переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної та комунальної форми власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року № 796.

Правове регулювання розвитку ринку освітніх послуг розглядає ціноутворення як один із головних інструментів формування конкуренції та підвищення якості освітніх послуг. Разом із тим для вітчизняного ринку освітніх послуг характерним було і залишається наявність суттєвих відмінностей у ціновій політиці закладів вищої освіти. Різниця у вартості підготовки одного здобувача вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у різних закладах вищої освіти забезпечує доступність освітніх послуг для різних груп

⁷Для аналізу враховувалась повна вартість за весь період навчання.

населення з огляду на їх платоспроможність, створює умови для розвитку конкуренції тощо. Однак, встановлення вартості платної освітньої послуги має здійснюється на базі економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з її наданням.

Так, вартість підготовки здобувача вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб за очною (денною) формою здобуття освіти у 2021 році коливалась у межах від 24 000 грн до 110 000 грн, у 2022 році – від 26 950 грн до 121 000 грн, у 2023 році – від 28 180 грн до 170 000 грн. Середня вартість навчання за очною (денною) формою за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб у досліджуваному періоді становила у 2021 році – 44 290 грн, 2022 році – 43 000 грн, у 2023 році – 47 710 грн.

Вартість підготовки здобувача вищої освіти за заочною формою здобуття освіти за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб у 2021 році коливалась в межах від 13 384 грн до 110 000 грн, у 2022 році – від 14 700 грн до 121 000 грн, у 2023 році – від 15 000 грн. до 170 000 грн. Середня вартість навчання за заочною формою за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб за цей час становила у 2021 році 26 980 грн, у 2022 році – 28 988 грн та у 2023 році – 32 304 грн (рис. 11).

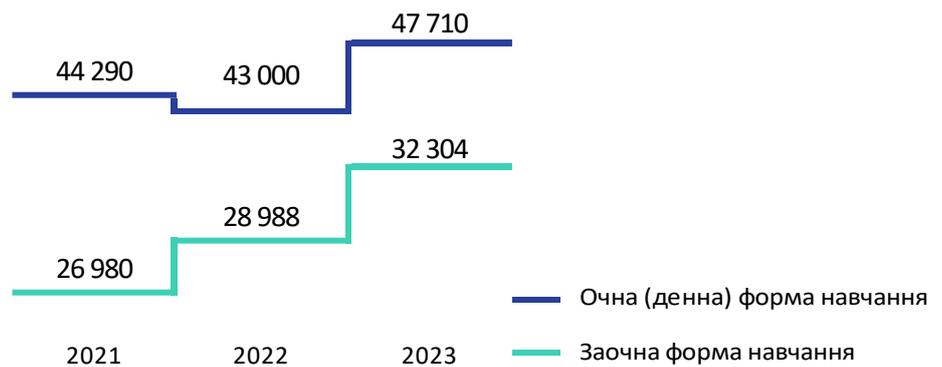

Рис. 11. Середня вартість підготовки здобувача вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб у 2021–2023 роках, грн

У 2023 році найвища вартість підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб за очною формою здобуття освіти була у таких закладах вищої освіти, як:

Український католицький університет – 170 000 грн;

Київський національний університет імені Тараса Шевченка – 111 100 грн;

Національний університет «Києво-Могилянська академія» – 100 000 грн;

Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана – 67 340 грн;

Державний торгово-економічний університет – 67 000 грн;

Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» – 62 850 грн.

Варто відзначити, що 5 із 6 закладів вищої освіти, в яких встановлено найвищу вартість здобуття освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів фізичних та

юридичних осіб, розташовані у місті Києві.

Найнижчою вартість підготовки магістрів за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» заочною формою здобуття освіти у 2023 році була у:

Одеському національному технологічному університеті – 32 850 грн;

Запорізькому національному університеті – 32 670 грн;

Херсонському державному аграрно-економічному університеті – 31 000 грн;

Українському державному університеті залізничного транспорту – 30 380 грн;

Навчально-науковому професійно-педагогічному інституті Української інженерно-педагогічної академії (м. Бахмут) – 28 180 грн.

ВІІ. Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»

У 2021–2023 роках фінансування підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів державного бюджету здійснювалося через головних розпорядників бюджетних коштів: Міністерство освіти і науки, Національне агентство України з питань державної служби, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство фінансів (рис. 12). При цьому фінансування здійснювалось державними замовниками відповідно до визначених обсягів бюджетного фінансування здобуття освіти за визначеною кількістю осіб.

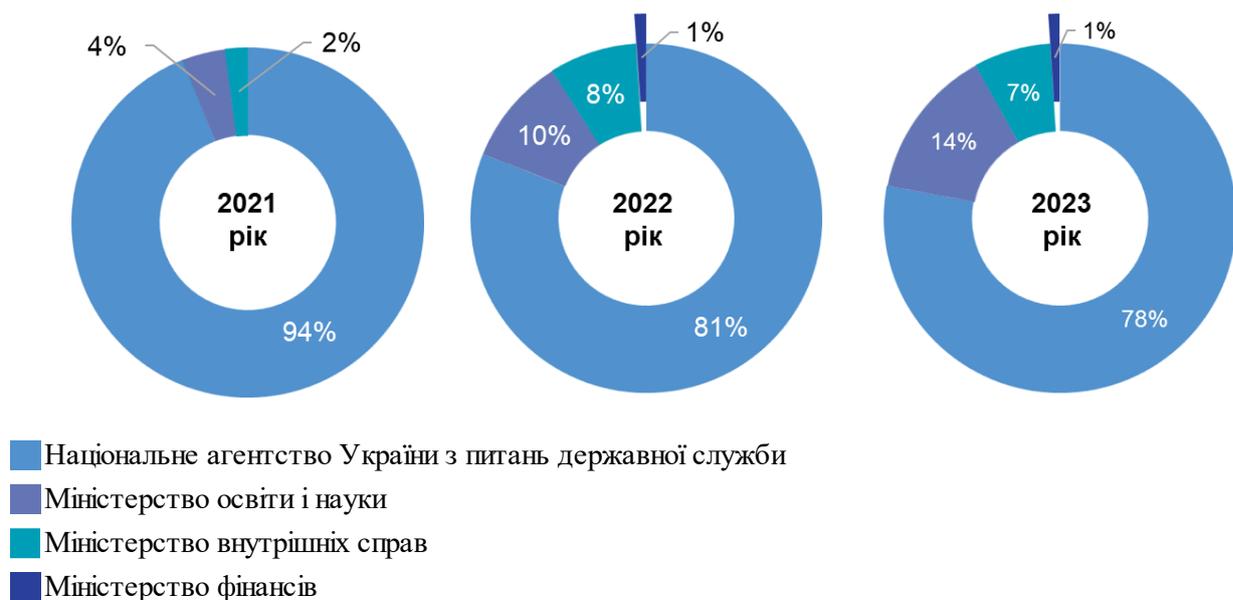

Рис. 12. Обсяги державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у 2021–2023 роках (вступ), %

Обсяги державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у 2021–2023 роках (вступ), осіб

Державний замовник/рік	2021 ⁸	2022 ⁹	2023 ¹⁰
Національне агентство України з питань державної служби	1187	495	650
Міністерство освіти і науки	55	60	115
Міністерство внутрішніх справ	25	50	59
Міністерство фінансів		5	10
<i>Усього</i>	<i>1267</i>	<i>610</i>	<i>834</i>

Аналіз залученості закладів вищої освіти до підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за державним замовленням показав, що зі 100 закладів вищої освіти, які фактично здійснювали підготовку магістрів за цією спеціальністю у 2021–2023 роках, 75 закладів вищої освіти (75%) хоча б один раз виступали виконавцями державного замовлення на підготовку магістрів за відповідною спеціальністю.

Упродовж досліджуваного періоду виконавцями державного замовлення були три комунальні заклади вищої освіти. Із 85 закладів вищої освіти державної форми власності 72 (84,7%) хоча б один раз за три роки були виконавцями державного замовлення.

Водночас жоден із закладів вищої освіти приватної форми власності не був виконавцем державного замовлення. Це пов'язано, насамперед, із неузгодженістю законодавчих та нормативно-правових актів в частині визначення форми власності закладів вищої освіти, які мають право на провадження освітньої діяльності за кошти державного бюджету. Так, відповідно до пункту 1 статті 87 Бюджетного кодексу до видатків, що здійснюються з Державного бюджету України, належать видатки, зокрема, на вищу освіту (на оплату послуг з підготовки фахівців на умовах державного замовлення у закладах вищої освіти державної та приватної власності, вартість освітніх послуг яких встановлюється з урахуванням законодавства про індикативну собівартість). Проте згідно з пунктом 3 частини першої статті 1 Закону України «Про формування та розміщення державного замовлення на

⁸Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2021 році : постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2021 року № 708. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/708-2021-%D0%BF#Text>.

⁹Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2022 році : постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2022 року № 769. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/769-2022-%D0%BF#Text>.

¹⁰Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2023 році : постанова Кабінету Міністрів України від 11 липня 2023 року № 708. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/708-2023-%D0%BF#Text>.

підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів» виконавцем державного замовлення є заклад вищої освіти, заклад післядипломної освіти, наукова установа державної та комунальної форми власності, які пройшли конкурсний відбір та з якими укладено державний контракт на підготовку фахівців за державним замовленням.

Загалом за рахунок коштів державного та місцевого бюджету упродовж 2021–2023 років ступінь магістра за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування» здобули 3 080 осіб ¹¹: у 2021 році – 2 006 осіб, 2022 році – 562 особи, 2023 році – 512 осіб.

При цьому за рахунок коштів державного та місцевого бюджету за заочною формою здобули освіту 2 509 осіб (81,5%), в той час як за очною (вечірньою або денною) формою – 571 особа (18,5%).

¹¹Тут і далі зазначена інформація надана закладами вищої освіти.

Висновки

Вища освіта за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» є базовим чинником розвитку суспільства й основною передумовою ефективного функціонування та конкурентоспроможності національної системи державного управління. Ринок освітніх послуг визначає можливості формування й ефективної реалізації людського капіталу кожного окремого індивіда та суспільства в цілому, а отже, й підвищення якості суспільного життя.

Розвиненість і регіональна розгалуженість мережі закладів вищої освіти, що здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», сприяє підвищенню ефективності системи державного управління, результативності державної політики, якості надання послуг громадянам. Мережа таких закладів вищої освіти станом на 31 грудня 2023 року складалася із 120 закладів вищої освіти, з яких у 106 закладах вищої освіти були наявні здобувачі¹², розміщених на всій території України, окрім тимчасово окупованих територій. З метою створення безпечного освітнього середовища для учасників освітнього процесу з деяких регіонів держави (Донецької, Луганської, Херсонської областей) було переміщено заклади вищої освіти на безпечніші території нашої країни.

У 2021–2023 роках 85% закладів вищої освіти, що здійснювали підготовку магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», перебували у державній формі власності. 85 закладів вищої освіти здійснювали підготовку магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за очною та заочною формами здобуття освіти, 3 заклади – лише за очною, а 12 – лише за заочною формою. Крім того, можливість здобуття вищої освіти за вечірньою формою¹³ пропонував 1 заклад вищої освіти (Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького).

Найбільшою популярністю серед здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» користувалась заочна форма здобуття освіти – більш ніж $\frac{3}{4}$ (80%) випускників закладів вищої освіти здобули освіту саме за цією формою.

У досліджуваній період до закладів вищої освіти для здобуття освіти за освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок різних джерел фінансування було зараховано 15 585 осіб, із них: 13 387 осіб – за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб, 2 198 осіб – за рахунок коштів державного бюджету.

Необхідно констатувати, що суттєво збільшився попит на навчання за денною формою за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб здобуття освіти у 2022 та 2023 роках (1 572 особи та 1 932 особи відповідно) у порівнянні з 2021 роком (345 осіб). Відповідно, у порівнянні з 2021 роком попит зріс у 2022 році в 4,5 рази, а у 2023 році – в 5,6 разів. А кількість здобувачів вищої освіти за заочною формою здобуття освіти у зазначений період поступово зменшувався (2021 рік – 3 498 особи, 2022 рік – 3 408 осіб, 2023 рік – 2 632 особи).

¹²ЄДЕБО. URL : <https://registry.edbo.gov.ua/search/>.

¹³В матеріалах дослідження інформацію щодо здобувачів освіти за вечірньою формою включено до «очної форми навчання», а щодо здобувачів за дистанційною формою до «заочної форми навчання».

Аналіз співвідношення кількості вступників для здобуття освіти за освітнім рівнем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у розрізі форм власності закладів вищої освіти показав, що у 2021–2023 роках до закладів вищої освіти державної форми власності зараховано 86,2% від загальної кількості зарахованих на навчання за цією спеціальністю, 7,9% – до закладів вищої освіти приватної форми власності та 5,9% – комунальної форми власності. Частка осіб, що вступали для здобуття освіти до закладів вищої освіти державної форми власності, стабільно збільшувалась з 2021 по 2023 рік. Так, у 2021 році до закладів вищої освіти державної форми власності було зараховано 85,7% від загальної кількості вступників, в 2022 році – 85,7% та 97,2% у 2023 році.

У 2021–2023 роках із закладів вищої освіти було відраховано 1 192 особи, які здобували освітній ступінь магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок всіх джерел фінансування (7,6% від загальної кількості осіб, зарахованих для здобуття освіти у цьому періоді). Зокрема у 2021 році відраховано 280 осіб, у 2022 – 340 осіб та 572 особи у 2023 році. Кількість відрахованих у 2023 році у порівнянні з 2021 збільшилась на 292 особи (104%).

Упродовж останніх трьох років за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» закладами вищої освіти підготовлено 13 900 осіб, із них: 3 080 осіб – за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів та 10 820 осіб – за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб. У 2021 році частка осіб, які здобували освіту за рахунок коштів державного та місцевого бюджетів, складала 36%, 2022 та 2023 роках частка осіб – зменшилась до 14,1% та 11,8% відповідно. Частка осіб, які здобули освіту за кошти фізичних та юридичних осіб, складала відповідно 64%, 85,9% та 88,2%.

Особи, які здобувають ступінь магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» проходять атестацію у формі ЄДКІ. У 2021 році проводився апробаційний ЄДКІ. Учасниками апробаційного ЄДКІ стали 4 600 здобувачів ступеня вищої освіти на другому (магістерському) рівні (80% від загальної кількості) зі 101 закладу вищої освіти. Випускники закладів вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» у 2022 році проходили атестацію у формі, визначеній закладами вищої освіти, в яких вони здобували освіту¹⁴.

Атестація здобувачів ступеня вищої освіти на другому (магістерському) рівні у 2023 році здійснювалася у формі ЄДКІ під час основної сесії та повторно¹⁵. Під час основної сесії було авторизовано в системі на ЄДКІ – 4 390 особи, з яких 78 здобувачів вищої освіти не подолали пороговий бал та отримали результат «не склав», що складає 1,77% від загальної кількості здобувачів. Повторно у складанні ЄДКІ взяло участь 246 здобувачів вищої освіти, з яких 18 осіб отримали результат «не склав», що складає 7,3% відповідно.

Джерелами фінансування підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» є кошти державного бюджету, фізичних та юридичних осіб, інших джерел не

¹⁴Про атестацію здобувачів ступеня фахової передвищої освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту : постанова Кабінету Міністрів України від 19 травня 2021 року № 497. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/497-2021-%D0%BF#Text>.

¹⁵Здобувачам освіти, які не з'явилися на ЄДКІ або не успішно його склали під час основної сесії, була надана можливість повторного складання.

заборонених законодавством. Фінансування підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів державного бюджету здійснювалося через головних розпорядників бюджетних коштів: Міністерство освіти і науки, Національне агентство України з питань державної служби, Міністерство внутрішніх справ, Міністерство фінансів.

У 2021–2023 роках у досліджуваному періоді здебільшого спостерігалось зростання середньої вартості підготовки магістрів за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» за рахунок коштів фізичних та юридичних осіб. Відповідно, у порівнянні з 2021 роком вартість підготовки: 1) за денною формою навчання зменшилася у 2022 році на 3%, а у 2023 році зросла – на 7,7%; 2) за заочною формою навчання вартість зросла у 2022 році на 7,5%, а у 2023 році – на 19,8%.

Забезпечення розвитку системи підготовки здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління і адміністрування» потребує подальшої роботи щодо створення конкурентного середовища для суб'єктів надання освітніх послуг, адже ринок освітніх послуг досі залишається не конкурентним та доволі закритим для закладів вищої освіти приватної форми власності.

Одна з причин – неузгодженість законодавчих та нормативно-правових актів у частині визначення форми власності закладів освіти, які мають право здійснювати підготовку здобувачів вищої освіти за державним замовленням. Для цього є необхідність в узгодженні норм Бюджетного кодексу та Закону України «Про формування та розміщення відповідного державного замовлення».

Також недосконалий механізм розміщення та виконання державного замовлення не сприяє розвитку конкуренції між суб'єктами надання освітніх послуг та не стимулює їх до ефективного використання коштів державного бюджету. У зв'язку з цим постає завдання – запровадити відкриту, ефективну та прозору систему розміщення державного замовлення.

Система вищої освіти України проходить ряд трансформаційних процесів, обумовлених необхідністю досягнення європейських стандартів та виходу на міжнародну арену. Зрозуміло, що ці процеси не можуть проходити осторонь здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління і адміністрування», адже саме вони закладають підґрунтя у майбутній розвиток країни.